

PRIMOŽ TRUBAR IN NJEGOV ČAS PRIMOŽ TRUBAR AND HIS TIME

DEKD v Trubarjevih krajih
EHD in Land of Trubar

2008

PROGRAM ODPRTJA DEKD - 20. september - Trubarjeva domačija

13h - Trubarjeva domačija

Program z delavnicami za otroke: Hiša abecednica in kaligrafska delavnica Grajski pisar ter ustvarjalne delavnice Alojza Severja

Program with workshops for children: The Alphabet House and the calligraphy workshop The castle clerk, Alojz Sever – creative workshops

Osnovna šola Primož Trubar Velike Lašče, Zavod za razvijanje ustvarjalnosti in Alojz Sever.

13h – spominska soba

Vodenje po spominski sobi in predstavitev Primoža Trubarja - pedagog Andrej Perhaj

Pedagogue Andrej Perhaj will offer a guided tour with a lecture about Trubar.

13.30 – galerija Skedenj

Ane bukvice
ustvarjalna delavnica

Postopek tiskanja v leseni tiskarski preši in vezave v knjigoveški delavnici boste lahko na delavnici od blizu spoznali tudi sami. Preselili se bomo v čas, ko je ustvarjal Trubar, nato pa nas bodo popeljali v tiskarno, kjer si bomo ob pomoči tiskarskega vajenca natisnili pole za izdelavo knjige. V knjigoveški delavnici bomo spremljali celoten postopek ročne vezave, nato pa bomo enostavno knjigo izdelali in okrasili tudi sami.

Ane bukvice (These volumes)
Creative Workshop

You will learn firsthand about printing with a wooden printing press and about bookbinding in the bookbinding workshop. We will journey into the time when Trubar did his creative work. Afterwards, we will move to the printer's shop where a printer's apprentice will help us print sheets to make a book. In the bookbinding workshop we will observe the entire process of manual bookbinding and then we will try our hand at making and decorating a simple book.

Parnas, zavod za kulturo in turizem Velike Lašče

14h - Trubarjeva domačija

Rašca, Trubarjeva rojstna vas
sprehod po Trubarjevi rojstni vasi

Med vodenim sprehodom po vasi boste spoznali zanimivosti, ki nas še danes spominjajo na pretekle čase: Trubarjev spomenik, staro vaško jedro s kamnitimi portali, s kapelico in cerkvijo sv. Jerneja. Predvidena sta tudi postanek v družbi cvička in ocvirkovke na Šimenovi domačiji ter nakup spominkov v Turistično-informativni pisarni.

Na sprehod ste vabljeni tako otroci kot odrasli.

Rašca, Trubar's Birth Village
Tour of Trubar's birth village with visits to interesting local sights

Walking through the village you will encounter points of interest which today still hark back to past times: Trubar's monument, the old village center with the stone portals, the chapel and the Church of St. Jernej. The tour includes a respite with cviček and cracklings potica at Šimen's farm, and those seeking souvenirs can find them at the tourist information office.

The tour is suitable for children and adults.

Turističnoinformativna pisarna TŠD Rašca, Božo Zalar, 041 696 841, bozo.zalar@siol.net
Javni zavod Trubarjevi kraji in J.A.Z. Zalar in družbenik k.d.
www.trubarjevi-kraji.si; www.trubarjeva-rasca.com

15h – spominska soba

Predstavitev Knjige velikanke, Abecedarija današnjih dni

Za uvod bo pedagog Andrej Perhaj s kratkim predavanjem predstavil Primoža Trubarja.

Knjiga velikanka, Abecedarij naših dni, je skupinska kreacija, ki je na pobudo Zavoda za razvijanje ustvarjalnosti od pomladi nastajala v 45 različnih skupinah s skupno 600 ustvarjalci (med vrtčarji, šolarji, mladinci, odraslimi, upokojeanci). Na prireditvi bomo knjigo velikanko sestavili v celoto, vsaka sodelujoča skupina pa bo vanjo vložila izdelano stran z izbrano črko (format A1). Prebrali bomo zbrane misli, pesmi, razlage besed in drobne zgodbe iz knjige ter si na projekciji ogledali fotografije z njenega nastajanja.

Presentation of A Giant of a Book, a modern-day Abecedarium

Pedagogue Andrej Perhaj will offer a brief lecture about Primož Trubar.

A Giant of a Book, a modern-day Abecedarium is a joint creation, which was produced in 25 different groups (kindergarten children, school children, young people, adults, retirees, etc.) at the initiative of the Institute for the Development of Creativity. At the event we will be putting together A Giant of a Book. Each participating group will insert a finished A1-page with their chosen letter. We will be reading the collected thoughts, poems, word definitions and short stories from the book.

There will also be a screening of the photos of the production of the book.

Zavod za razvijanje ustvarjalnosti, Ana Porenta, ana@zru.si, 041 527 197
www.zru.si www.trubarjevi-kraji.si

17h - Trubarjeva domačija Slovesno odprtje Dnevov evropske kulturne dediščine

Letošnje Dneve evropske kulturne dediščine, posvečene Primožu Trubarju, bomo pričeli prav tam, kjer je svojo pot začel tudi sam, v njegovi rojstni vasi na Rašici. S Trubarjevo domačijo sedaj upravlja Javni zavod Trubarjevi kraji, ki sicer formalno obstaja šele dobro leto, vendar pa v njem delujejo ljudje, ki ustvarjajo in delajo za Trubarjevo domačijo že dobri dve desetletji. Zadali so si zahteven cilj, da bi domačija tudi uradno dobila status spomenika državnega pomena in uresničitev ideje naj vsak Slovenec med svojim šolanjem vsaj enkrat obiše Trubarjevo Rašico. Naj to postane obveza in ne zgolj priporočilo, kajti nekatere temeljne nacionalne vrednote pač ne morejo in ne smejo biti prepuščene prostemu izboru šolajočega se posameznika ali njegovega vzgojitelja. Dneve evropske kulturne dediščine 2008 bo slavnostno odprl predsednik Republike Slovenije dr. Danilo Türk.

V okviru slovesne prireditve bo odprta tudi razstava Trubarjevina – Trubarjeva domačija na Rašici, ki jo je pripravila Andreja Bahar Muršič. Razstava se vrača v osemdeseta leta prejšnjega stoletja, ko je na pobudo lokalne skupnosti nastala spominska zbirka, posvečena Primožu Trubarju – reformatorju, protestantskemu duhovniku in očetu prvih slovenskih tiskanih knjig. Razstavljen je v kraju njegovega rojstva, na Rašici, na mestu, kjer je stala Trubarjeva domačija.

Primož Trubar, ki je dal Slovencem prvo tiskano knjigo in knjižni jezik ter jim širil obzorja, je leta 1986, 400 let po smrti, dobil primerno obeležje v kraju, kjer se je rodil, na Rašici. Zasluga za to gre predvsem lokalni skupnosti, kjer se je v začetku osemdesetih let prejšnjega stoletja na pobudo intelektualcev porodila zamisel o ureditvi Trubarjeve domačije.

Zamisel je kmalu dobila široko podporo. V letu 1983 so bili mlin in sosednja gospodarska poslopja odkupljeni od njihovega zadnjega lastnika Temkovega Jožeta. Sledila so obnovitvena dela v sodelovanju s takratnim Ljubljanskim regionalnim zavodom za varstvo naravne in kulturne dediščine. Temeljno načelo obnove je sledilo bodočemu namenu domačije: ureditvi spominske zbirke, posvečene Primožu Trubarju. Konservatorji so se potrudili v največji možni meri ohraniti zgodovinsko pričevalnost in celovito podobo Trubarjeve domačije.

V hiši z mlinom, kjer je bil rojen Primož Trubar, je razstavljen spominska zbirka, ki prikazuje Trubarjevo življenjsko pot. Regionalno značilen skedenj je postal galerijski prostor in sprejemnica s čitalnico na podstrehi ter gostinskimi prostorom v spodnji etaži, kjer je bil nekoč hlev. V sklop domačije sodijo tudi žaga venecijanka, kozolec in parkovno urejen obvodni prostor.

Z ureditvijo domačije v spomin na očeta slovenske tiskane besede Primoža Trubarja se je v kraj vrnil bogat kulturni utrip. Poleg spominske zbirke, ki jo vsako leto obiše veliko ljudi, so v skedenju domačije zaživel razstavni prostori Galerije Skedenj, ki vsako leto gosti slikarsko kolonijo. Na domačiji potekajo tudi druge kulturne prireditve in delavnice, ki so večinoma povezane z življenjem v Trubarjevem času.

17h

Ceremonial opening of the European Heritage Days

This year's European Heritage Days, dedicated to Primož Trubar, will begin where Trubar himself began his journey, in his birth village of Rašica. Trubar's homestead is run by the Public Institute Trubarjevi kraji, which has formally been in existence for a little longer than a year, however, it comprises people who have been active and working for the homestead for over two decades. Their ambitious goals have been to have the homestead officially declared a monument of national importance and to turn into reality the vision for every Slovenian visiting Trubar's Rašica at least once during their schooling. This visit should be made mandatory and not merely a recommendation as certain fundamental national values must not be left to the preferences of pupils, students or their teachers.

The ceremonial opening of the European Heritage Days will be performed by the President of the Republic of Slovenia Danilo Türk, PhD.

During the opening festivities there will also be the opening of the exhibition, prepared by Andreja Bahar Muršič (Ljubljana Unit of ZVKDS), 'Trubarjevina' - Trubar's homestead in Rašica.

The exhibition revisits the 1980s when the local community initiative resulted in the memorial collection dedicated to Primož Trubar – a reformer, Protestant priest and the father of the first printed Slovenian books – in Rašica, the place of his birth, where his homestead used to stand.

In 1986, 400 years after his death, Primož Trubar, who gave the Slovenians their first book, the literary language and expanded their horizons, was given a suitable monument in his birthplace in Rašica. The credit goes primarily to the local community, where in the 1980s the intellectual community provided initiative for the idea of restoring Trubar's homestead.

The idea was soon widely embraced. The restoration works began in 1983, right after the mill and the surrounding farm objects were bought from the previous owner Jože Temko. The works took place in cooperation with the former Ljubljana Regional Institute for the Protection of the Natural and Cultural Heritage. The fundamental principle of the restoration was faithful to the future purpose of the homestead: to assemble a memorial collection dedicated to Primož Trubar. The conservers put in their best efforts to preserve the highest possible degree of historical expressiveness and the completeness of the appearance of Trubar's homestead. The mill house, where Primož Trubar was born, is home to a memorial collection which depicts Trubar's life journey. The attic of the barn typical of that region was turned into gallery space together with a receiving and reading room, while the ground floor, which used to be a stable, was turned into a restaurant. The homestead also includes a Venetian sawmill, a kozolec (hay rack) and the area near the water which was landscaped into a park.

With the homestead restored to honor the memory of Primož Trubar, the father of the Slovenian printed word, it once again became a rich cultural center. In addition to the memorial collection, which is seen by a great number of visitors, the barn became the exhibition space of the Skedenj (Barn) gallery, which hosts an art colony every year. Other cultural events and workshops also take place at the house, mostly revolving around life in Trubar's times.

ZVKDS, Občina Velike Lašče, Javni zavod Trubarjevi kraji, KUD Primož Trubar Velike Lašče, Ženski pevski zbor Rozka Usenik, Glasbena šola Ribnica

19h - galerija Skedenj

Odprtje razstave 26. srečanja slikarjev in kiparjev Trubarjevi kraji

KUD Primož Trubar iz Velikih Lašč prireja v jubilejnem letu 2008 v sodelovanju z Javnim zavodom Trubarjevi kraji in Občino Velike Lašče že 26. srečanje slikarjev in kiparjev z delovnim naslovom Trubarjevi kraji.

Tradicionalno srečanje je, ob nenehni skrbi za ustrezno umetniško in akademsko raven, namenjeno predvsem predstavitvi in promociji Občine Velike Lašče, Trubarjeve domačije in tukajšnje neprecenljive kulturne in naravne dediščine. Zato poskušamo gostujoče umetnike vsako leto popeljati v drug predel naše občine. Ustvarjalcem nato prepustimo izbor tem in lokacij, svoja dela pa lahko dokončajo tudi pozneje, enkrat do odprtja razstave v galeriji Skedenj na Trubarjevi domačiji. Srečanje slikarjev in kiparjev je v Trubarjevem letu 2008 potekalo v nedeljo, 25. maja, odprtje razstave del, nastalih v okviru srečanja, pa bo 20. septembra na Trubarjevi domačiji na Rašici in bo del uradnega začetka praznovanj Dni evropske kulturne dediščine.

Opening of the exhibition of the 26th Land of Trubar painters and sculptors gathering

KUD Primož Trubar iz Velikih Lašč prireja v jubilejnem letu 2008 v sodelovanju z Javnim zavodom Trubarjevi kraji in Občino Velike Lašče že 26. srečanje slikarjev in kiparjev z delovnim naslovom Trubarjevi kraji.

Tradicionalno srečanje je, ob nenehni skrbi za ustrezni umetniški in akademski nivo, namenjeno predvsem predstavitvi in promociji Občine Velike Lašče, Trubarjeve domačije in tukajšnje neprecenljive kulturne in naravne dediščine. Temu primerno smo se odločili za tak organizacijski pristop, da poskušamo gostujoče umetnike popeljati vsako leto na drugi predel naše občine. Ustvarjalcem nato prepustimo izbor tem in lokacij, dela pa lahko dokončajo tudi kasneje, do otvoritve razstave v galeriji Skedenj na Trubarjevi domačiji.

Srečanje slikarjev in kiparjev je v Trubarjevem letu 2008 potekalo v nedeljo, 25. maja, otvoritev razstave del, nastalih v okviru srečanja, pa bo 20. septembra na Trubarjevi domačiji na Rašici in bo vključena v uradni začetek praznovanj Dnevov evropske kulturne dediščine.

KUD Primož Trubar Velike Lašče

TURJAK, grad Turjak, Viteška dvorana

24. september
18h

Koncert Kogojevih pesmi in Ježevih samospenov

Koncert, s katerim bomo počastili 80. obletnico rojstva slovenskega skladatelja Jakoba Ježa, bo hkrati posvečen Olgi Jež, nekdanji zborovodkinji ŽPZ Rozamunda. Nastopili bodo mezzosopranistka Barbara Jernejčič, pianistka Brina Brezavšček, violinist Brane Brezavšček, flautistka Anja Brezavšček, violinistka Klara Petrič ter Mladinski pevski zbor OŠ Primoža Trubarja iz Velikih Lašč.

Concert of Kogoj's Songs and Jež's Solo Songs

The concert in honor of the 80th anniversary of the birth of Slovenian composer Jakob Jež will also be dedicated to Olga Jež, the former choir mistress of the Rozamunda female choir. The performing artists will be: mezzo-soprano Barbara Jernejčič, pianist Brina Brezavšček, violinist Brane Brezavšček, flautist Anja Brezavšček, violinist Klara Petrič and the Junior Choir of Primary School Primož Trubar from Velike Lašče.

KUD Marij Kogoj Turjak, Javni zavod Trubarjevi kraji, T: 01/788 10 06, E: info@trubarjevi-kraji.si
www.trubarjevi-kraji.si

TURJAK, grad Turjak

26. september
18h

Protestantsko šolstvo na Slovenskem

odprtje stalne razstave

Razstava predstavlja idejno ozadje, organizacijski načrt in cilje protestantske vzgoje in izobraževanja. Posebej so obravnavani protestantski učbeniki in literatura. Opisane so šolske ustanove, njihov učni načrt in disciplinski predpisi. Posebno mesto na razstavi imata izvor in šolanje Primoža Trubarja. Ločeno je obravnavano protestantsko šolstvo v Prekmurju, posebno poglavje pa zajema tudi zgodovinski pregled učnih vsebin v slovenskih učbenikih od uvedbe splošne šolske obveznosti, ki se nanašajo na protestantske pisce.

Razstavo je pripravil Slovenski šolski muzej iz Ljubljane.

Protestant Education in the Slovenian Territory

Opening of the permanent exhibition

The exhibition highlights the ideological background, the organizational plan and goals of the Protestant education. It especially focuses on Protestant coursebooks and literature. It describes school institutions, their curriculum and disciplinary regulations. It prominently features the origin and education of Primož Trubar. Separately, it examines the Protestant education in the Prekmurje region. In addition, it also covers the historical overview of the syllabus pertaining to Protestant writers in Slovenian coursebooks since the introduction of the compulsory education.

The exhibition was prepared by the Slovenian School Museum in Ljubljana.

Občina Velike Lašče, Slovenski šolski muzej, Javni zavod Trubarjevi kraji in OŠ Primoža Trubarja Velike Lašče, T: 01/788 10 06, E: info@trubarjevi-kraji.si
www.trubarjevi-kraji.si

RAŠICA, Trubarjeva domačija, Rašica 69

27. september
20h

Abecedarij

gledališko-plesni projekt z videokreacijami

Večgeneracijska avtorska predstava skupine ustvarjalcev KUD Primoža Trubarja Velike Lašče prikazuje Trubarjevo življenje in delo z zbirko njegovih misli, življenjskih postaj in temeljnih besedil. Rdečo nit predstavlja Abecedarij, najstarejša slovenska tiskana knjiga, v kateri se besede srečajo s črkami, Trubarjem in njegovim časom. Zgodovinska sporočila so prežeta s pogledom mladega sodobnega človeka na to pomembno izročilo. Predstava je bila izbrana za festival Vizije o8.

V primeru slabega vremena bo predstava v Levstikovem domu v Velikih Laščah.

Abecedarium

Theatre and dance project with video creations

The authorial multigenerational performance of the creative members of KUD Primož Trubar Velike Lašče depicts Trubar's life and work through a collection of his thoughts, milestones and fundamental texts. The common thread is the Abecedarium, the oldest printed Slovenian book, in which words meet letters, Trubar and his times. The historical messages are permeated with a modern young man's perspective of this important legacy. The show was accepted into the Visions o8 festival.

KUD Primož Trubar Velike Lašče in Javni zavod Trubarjevi kraji, T: 01/788 10 06, E: info@trubarjevi-kraji.si
www.trubarjevi-kraji.si

RAŠICA, cerkev sv. Jerneja

28. september
19h

Recital s Trubarjevimi pesmimi

KUD Primož Trubar iz Velikih Lašč prireja v jubilejnem letu 2008 v sodelovanju z Javnim zavodom Trubarjevi kraji recital, na katerem bodo predstavljeni odlomki iz Trubarjevih pisem in pridig, gostujoči pevski zbori pa bodo izvedli Trubarjeve pesmi v priredbah različnih avtorjev.

Recital of Trubar's Songs

In the 2008 anniversary year KUD Primož Trubar from Velike Lašče, in association with Trubarjevi Kraji Public Institute, is organizing a recital featuring excerpts from Trubar's letters and sermons as well as Trubar's songs arranged by various authors and performed by guest choirs.

KUD Primož Trubar Velike Lašče in Javni zavod Trubarjevi kraji, T: 01/788 10 06, info@trubarjevi-kraji.si
www.trubarjevi-kraji.si